

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om sektorforskningsinstitutioner

AC har modtaget høringsbrev vedr. udkast til forslag til lov om sektorforskningsinstitutioner og har sendt lovudkastet til høring i medlemsorganisationerne.

AC's høringssvar koncentrerer sig om de nedenstående generelle temaer samt enkelte specifikke bemærkninger, og derudover kan der for yderligere konkrete bemærkninger henvises til selvstændigt fremsendte hørings svar fra to af AC's medlemsorganisationer: Ingeniørforeningen i Danmark og Dansk Magisterforening. Det skal desuden bemærkes, at de to øvrige selvstændigt høringsberettigede AC-organisationer, Dansk Jurist- og Økonomforbund og Den Almindelige Danske Lægeforening, har valgt at svare via AC.

Generelle bemærkninger

AC finder det generelt positivt, at der med fastlæggelsen af en række grundlæggende principper for sektorforskningen skabes mulighed for en præcisering af sektorforskningens rolle i det samlede forskningssystem og af sektorforskningsinstitutionernes opgaver i forhold til andre forskningsinstitutioner.

AC finder dog også grund til at påpege, at de igangværende analyser af behovet for forandringer og nye samarbejdsrelationer knyttet til de enkelte sektorforskningsinstitutioner kombineret med økonomiske nedskæringer har skabt en del ustabilitet på de enkelte institutioner og stor usikkerhed for ledelser og medarbejdere.

Det er derfor AC's forhåbning, at der meget snart bliver skabt vished om de enkelte institutioners fremtidige ressourcer, opgaver og mulige samarbejdsrelationer, så forskerne kan få mere stabile rammer for en fortsat engageret indsats. Det er i denne forbindelse AC's forventning, at ledelse og medarbejdere på de enkelte institutioner i videst muligt omfang vil blive inddraget aktivt i eventuelle kommende ændringsprocesser.

Sektorforskningens ressourcer

Den tværministerielle arbejdsgruppe har i notatet "Målsætninger og principper for sektorforskningen i Danmark" - set i forhold til regeringens oprindelige mål om at flytte en del af sektorforskningens midler til fri forskning - reformuleret opdraget til at bestå i dels at udbyde en større del af sektorforskningens eksterne offentlige midler i åben konkurrence dels at flytte midler fra sektorforskningen til andre dele af forskningssystemet. Det sidste må vel siges i et vist omfang allerede at være gjort med finansloven for 2002, aftalen om finansloven for 2003 og aftalerne om udmøntningen af hhv. forskningsreserven og den resterende del af UMTS-midlerne.

AC finder det derfor væsentligt, at det nu sikres, at der fastholdes en ordentlig balance mellem sektorforskningens basismidler og eksterne midler, således at kernen i institutionernes forskning er sikret. AC skal også påpege, at det kan være afgørende for institutionerne at have en vis mængde basismidler til rådighed, for at de kan tiltrække eksterne midler, idet der for en del forskningspuljer, fx visse EU-forskningspuljer stilles krav om en vis medfinansiering, for at en institution overhovedet kan få del i puljemidlerne.

Med hensyn til mulighederne for at udbyde en større del af sektorforskningens eksterne offentlige midler i åben konkurrence, så finder AC det positivt, at programmidler fra de enkelte ministerområder nu foreslås kvalitetsvurderet og sagsbehand-

let i det nye statslige forskningsrådssystem, jf. de almindelige bemærkninger til lovforslaget. AC finder det dog stadig meget uklart, hvordan man forestiller sig, at dette konkret skal foregå, og ser derfor frem til præsentationen af den konkrete model herfor.

Sektorforskningsinstitutionernes uddannelsesopgave

AC finder det generelt set meget positivt, at der med dette udkast til lovforslag lægges op til et udvidet samarbejde mellem sektorforskningsinstitutionerne og universiteterne, herunder et øget samarbejde om undervisning og vejledning på kandidat- og forskeruddannelserne. Der resterer dog en konkretisering af, hvordan det skal foregå i praksis, og ikke mindst hvordan det skal finansieres. Det er på nuværende tidspunkt ret uklart, om der bliver tale om en model, hvor universiteterne lønner sektorforskerne som undervisere eller om det i stedet kommer til at betyde, at der implicit overføres ressourcer fra sektorforskningen til universiteterne.

AC ser derfor med stor interesse frem til et snarligt udspil fra det udvalg, som arbejder på at afklare fælles principper for, hvordan sektorforskningen kan levere et øget bidrag til de videregående uddannelser. Set fra AC's synspunkt vil det være naturligt, at et sådant udspil tager udgangspunkt i erfaringerne fra de universitetsinstitutter og sektorforskningsinstitutioner, som allerede på nuværende tidspunkt har et samarbejde om vejlednings- og undervisningsopgaverne.

Fælles stillingsstruktur for universiteter og sektorforskningsinstitutioner

Et øget og mere systematisk samarbejde mellem universiteter og sektorforskningsinstitutioner rejser også spørgsmålet om, hvorvidt der med tiden skal etableres en helt eller delvis fælles stillingsstruktur for de to typer af forskningsinstitutioner. Som udgangspunkt ser AC etableringen af en fælles stillingsstruktur som en mulighed for at skabe større fleksibilitet, understøtte bestræbelserne for at skabe tætte samarbejdsrelationer på tværs og medvirke til at skabe større mobilitet blandt forskerne.

AC finder, at en eventuel dialog om en fælles stillingsstruktur må knytte an til de igangværende initiativer i følgegruppen vedr. stillingsstrukturen på universiteterne. Kommende drøftelser om en fælles stillingsstruktur bør også tage udgangspunkt i de mest konkrete og delvist overlappende opgaver knyttet til undervisning og forskeruddannelse, hvor det er mest oplagt at skabe fælles rammer og vilkår på universiteter og sektorforskningsinstitutionerne.

AC forudsætter, at organisationen vil blive inddraget i eventuelle afledte forhandlinger og aftaler vedrørende en ny stillingsstruktur.

Specifikke bemærkninger

Sektorforskningens formål, § 2:

AC ser med beklagelse på, at der også i dette lovudkast – som det tilsvarende var tilfældet i udkastet til ny universitetslov – lægges op til en devaluering af samfundets ambitionsniveau for sektorforskningsinstitutionernes forskningsindsats. Med ønsket om et udbygget samarbejde mellem universiteter og sektorforskningsinstitutioner og ønsket om, at dansk forskning som helhed skal kunne gøre sig gældende internationalt, må forskning og uddannelsesmiljøerne også kunne tiltrække de fagligt dygtigste indenlandske og udenlandske forskere, studerende og samarbejdspartnere.

Det må derfor være en helt nødvendig ambition for de danske forskningsinstitutioner, herunder sektorforskningsinstitutionerne, at udføre forskning på *højeste* internationale niveau, og AC anbefaler derfor, at lovforslagets § 2 ændres i overensstemmelse hermed.

Offentliggørelse af forskningsresultater, § 9:

AC finder, at offentliggørelsespligten har stor både praktisk og principiel betydning. For så vidt angår de ansatte er det væsentligt, at de forskningsresultater, som de frembringer, offentliggøres, således at de ansattes kompetencer bliver kendte. Samfundets behov for information bør også tilgodeses i videst mulige udstrækning, idet forskningsresultater, som fremkommer fra offentlige myndigheder, som alt-overvejende hovedregel bør gøres offentligt tilgængelige.

Pligten til at offentliggøre forskningsresultater bør derfor kun indskrænkes i ganske særlige tilfælde og altid kun efter en konkret vurdering, hvori de modstående hensyn afvejes overfor hensynet til de ansatte og offentlighedens interesser. Pligten bør endvidere kun fraviges i den udstrækning, det er absolut nødvendigt. I patenttilfælde bør offentliggørelsespligten således normalt blot suspenderes, indtil der er indgivet patentansøgning. Det nærmere indhold og omfang af offentliggørelsespligten bør i øvrigt ses i et bredere lys, herunder af en evt. kommende national strategi for forskningsformidling.

I denne forbindelse skal AC også gøre opmærksom på den rolle, som biblioteker og bibliotekarer kan spille for en åben og offensiv formidling af forskningsinstitutionernes forskningsresultater. En række sektorforskningsinstitutioner besidder allerede disse kompetencer i dag – men en mere systematisk sikring af biblioteksfunktionen ville betyde væsentligt forbedrede formidlingsvilkår.